

nota

TER ONDERTEKENING

Aan: MOCW

Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering

Van

Persoonsgegevens

Datum

27 oktober 2023

Referentie

41063530

Bijlagen

Stelselrapportage ho

Aanbieden stelselrapportage

Aanleiding

Bijgevoegd vindt u de (concept)aanbiedingsbrief en de eerste 'stelselrapportage hoger onderwijs' die een beschrijving bevat van de hoofdlijnen van het door OCW gevoerde hogeronderwijsbeleid van de afgelopen zes jaar. In de aanbiedingsbrief worden – per hoofdstuk – de belangrijkste conclusies van de stelselrapportage weergegeven, inclusief een korte reactie. In de stelselrapportage worden ook drie aanbevelingen gedaan om de beleidsvorming te verbeteren: 1. de beleidstheorieën te expliciteren, 2. het vooraf benoemen van kwantitatieve indicatoren voor succes en 3. het beleid systematischer te evalueren. Met de uitvoering van deze aanbevelingen kan begonnen worden.

Geadviseerd besluit

- Wij adviseren u bijgevoegde brief te ondertekenen voor verzending.

Toelichting

- De stelselrapportage is onderdeel van de vernieuwde beleidscyclus, waarvan de beleidsbrief d.d. 17 juni 2022 de start is geweest. Hierbij wordt de 'strategische agenda' die voorheen elke vier jaar werd uitgebracht vervangen door een beleidsbrief met prioriteiten voor de nieuwe kabinetsperiode, een periodieke stelselrapportage om terug te blikken, en een toekomstverkenning waarin de belangrijkste thema's voor de langere termijn staan.
- Het proces van de stelselrapportage is in gang gezet voordat nauw werd samengewerkt met de directie MBO in het kader van de toekomstverkenning. Voor het MBO ligt er nu het IBO toekomstbestendig van het mbo, met een enigszins vergelijkbare analyse naar de uitwerking van het gevoerde beleid.
- Een belangrijk doel van de stelselrapportage is het verbeteren van de consistentie en onderbouwing van het beleid. Feiten en cijfers worden geduid en evaluaties van losse beleidstrajecten worden in samenhang gezien. Dit zal bijdragen aan de stabiliteit van het beleid op de lange termijn. Door de stelselrapportage periodiek te herhalen ontstaat er een stevige kennisbasis over de werking van het door OCW gevoerde hogeronderwijsbeleid.
- De stelselrapportage kan benut worden voor uiteenlopende activiteiten die het streven naar meer consistentie en stabiliteit in de beleidsvorming ondersteunen:
  - a. Het voeren van een proactief gesprek binnen OCW en met het hogeronderwijsveld over de impact van onderdelen van beleid, en/of over nieuw hogeronderwijsbeleid; daartoe in een vroeg stadium van de beleidsontwikkeling aandacht creëren voor meer afgewogen (*evidence*

informed) keuzes met betrekking tot doelen, prioriteiten en passend beleidsinstrumentarium, vanuit een kennisbasis die met de tijd steeds steviger wordt;

- b. Input vormen voor de Strategische Evaluatie Agenda (SEA) van OCW, en de 'periodieke rapportage';
  - c. Het terugdringen van het aantal nieuwe onderzoeken (informatieafspraken) door vaker gebruik te maken van resultaten van eerder uitgevoerd wetenschappelijk of beleidsonderzoek, of door beleidsonderzoeken vaker te combineren in overkoepelende beleidsthema's (minder ad hoc).
- Deze eerste stelselrapportage vormt een goede basis om in de komende jaren de kennisbasis te verbeteren over wat wel of niet werkt in het hoger onderwijs. Daarnaast zullen de indicatoren die staan in de stelselrapportage, op de website OCW-in-Cijfers en in de Rijksbegroting beter uitgelijnd worden.
  - In het licht van bovenstaande zijn we continue bezig met het verder ontwikkelen en verbeteren van de aansluiting van onze instrumenten in het kader van betere onderbouwing van ons beleid. Om deze reden hebben we ook de stap gezet om de jaarlijkse monitor beleidsmaatregelen te vervangen door een jaarlijks trendrapport. De afgelopen twee jaar hebben we gebruikt om samen met DUO IP het trendrapport te ontwikkelen. Waar in de monitor beleidsmaatregelen analyse, duiding en data vaak door elkaar lopen en het geheel als zodanig wordt ervaren als moeilijk leesbaar en onduidelijk, zal het trendrapport een helder overzicht bieden van de belangrijkste data, de visualisatie hiervan en trends met betrekking tot de vastgestelde indicatoren. Hiermee wordt het jaarlijkse trendrapport de toevoeging bij terugkerende analyse van de stelselrapportage. Dit betekent dat we besluiten te stoppen met de monitor beleidsmaatregelen en dat we in 2024 een trendrapport aan de Tweede Kamer zullen sturen.
  - Een volgende (versie van de) stelselrapportage zal ook belangrijke input vormen voor de 'periodieke rapportage' in het kader van de Strategische Evaluatie Agenda (SEA) die HO&S uiterlijk 2026 aan de Tweede Kamer moet worden aangeboden. Het is daarom verstandig om de stelselrapportage in 2025 te actualiseren; aan te vullen met de laatste inzichten uit de meest recente (beleids)onderzoeken en evaluaties.